

ATGRIEŽOTIES LATVIJĀ

Ja esi uzturējies ārvalstīs ilgstoši, tad reģistrējies pašvaldībā un deklarē savu dzīvesvietu Latvijā. To var izdarīt tās pašvaldības dzīvesvietas deklarēšanas iestādē, kurā atrodas Tava jaunā dzīvesvieta vai elektroniski portālā www.latvija.lv (e-pakalpojums „Dzīvesvietas deklarācijas iesniegšana”).

Ja, meklējot darbu Latvijā, vēlies turpināt saņemt ārvalsts piešķirto bezdarbnieka pabalstu un esi saņēmis U2 dokumentu, tad septiņu dienu laikā pēc izbraukšanas no ārvalsts ir jāreģistrējas Nodarbinātības valsts aģentūrā (NVA), savukārt, Valsts sociālas apdrošināšanas aģentūrā (VSAA) jāiesniedz U2 dokuments.

Ja vēlies iegūt bezdarbnieka statusu un saņemt palīdzību darba meklēšanā vai savu prasmi pilnveidošanā, reģistrējies NVA. Reģistrēties un izmantot NVA pakalpojumus vari arī tad, ja nesaņem ārvalsts bezdarbnieka pabalstu www.nva.gov.lv. Izņemto arī NVA pieejamos e-pakalpojumus CV un vakancu portālā cvvp.nva.gov.lv.

Ja ir nepieciešams apliecināt savu ārvalsts nodarbinātības / apdrošināšanas periodu, iesniedz U1 dokumentu VSAA. Ja šāda dokumenta nav, informē VSAA, ka noteiktu laika periodu biji nodarbināts ārvalstī.

Ja nepieciešams, VSAA noskaidro, kā vari turpināt saņemt vai pieteikties bērna kopšanas, ģimenes un citiem pabalstiem Latvijā. Ņem līdzi izziņas vai kādus citus dokumentus par minētajiem pabalstiem, kas piešķirti ārvalstī.

Lai varētu saņemt veselības aprūpi, reģistrējies pie ģimenes ārsta. Informāciju par to, kādi ģimenes ārsti strādā Tavā novadā vai pilsētā, vari saņemt Nacionālajā veselības dienestā www.vmnvd.gov.lv.

Ja ārvalstī esi saņēmis S1 veidlapu, reģistrē to Nacionālajā veselības dienestā. Bez reģistrācijas veidlapa nav derīga.

Ja ģimenē aug bērni, reģistrē bērnu pašvaldības bērnu dārzu rindā vai skolā.

Ja joprojām esi Latvijas nodokļu rezidents un ārvalstīs ir gūti ienākumi, tad no 1.marta līdz 1.jūnijam Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz gada ienākumu deklarāciju par iepriekšējā gadā ārvalstīs gūtajiem ienākumiem, klāt pievienojot arī dokumentus, kas apliecina ārvalstīs samaksātos nodokļus, nodokļa maksātāja tiesības uz atvieglojumiem un citus dokumentus.

Svarīgi! Latvijas rezidentam, kurš ir strādājis kādā no ES valstīm, un ārvalstī ir veikta ienākuma nodokļa nomaksa no darba algas, ir tiesības neiesniegt deklarāciju par ārvalstu darba algas ienākumu, ja likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" nav noteikts citādi.

Ja vēlies uzsākt savu biznesu,

- Latvijas Investīciju un attīstības aģentūrā saņem konsultācijas par uzņēmējdarbības uzsākšanu, biznesa plāna izstrādi, uzņēmuma dibināšanu, valsts atbalstu www.liaa.gov.lv
- Interesējies Nodarbinātības valsts aģentūrā par iespēju iesaistīties pasākumos komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai www.nva.gov.lv
- Interesējies finanšu institūcijā ALTUM par iespēju saņemt finansiālu atbalstu biznesa uzsākšanai www.altum.lv
- Lai saņemtu detalizētu informāciju par uzņēmuma reģistrēšanas procedūram, sazinies ar Uzņēmuma reģistru www.ur.gov.lv

Ja vēlies atsvaidzināt un pilnveidot savas latviešu valodas zināšanas,

- apmeklē Latviešu valodas aģentūras interneta vietni www.valoda.lv
- Nodarbinātības valsts aģentūrā interesējies par iespēju pieteikties latviešu valodas kursos www.nva.gov.lv
- jautā savā pašvaldībā par iespēju apgūt valsts valodu.

Ja uzskati, ka tiek pārkāptas Tavas tiesības, kuras garantē Eiropas Savienība privātpersonām un uzņēmumiem, saņem bezmaksas konsultāciju un palīdzību no Eiropas pilsoņu tiesību padomdevēja (Your Europe Advice) ecas.org vai SOLVIT palīdzības dienestā ec.europa.eu/solvit



Kas ir EURES?

Atbalsts, konsultācijas un informācija darba meklētājiem un darba devējiem Eiropas mobilitātes jautājumos

- EURES konsultantu tīkls visā Eiropā
- Praktiski, juridiski un administratīvi jautājumi
- Eiropas darba mobilitātes portāls
- Nodarbinātības valsts aģentūra ir EURES tīkla dalībnieks

Strādāji ārvalstīs un plāno atgriezties Latvijā?

NODERĪGI PADOMI



NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020



EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

ESF projekts Nr.7.1.2.1/15/I/001 "EURES tīkla darbība Latvijā"

PIRMS ATGRIEŠANĀS LATVIJĀ

Iepazīsties ar informāciju par nepieciešamajām darbībām, atgriežoties Latvijā.

- pie Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) EURES konsultantiem www.nva.gov.lv/eures saņem informāciju un konsultācijas par jautājumiem, kas saistīti ar atgriešanos Latvijā (darba atrašana, starpvalstu sociālā drošība un nodokļi, reģionālā mobilitāte u.c.);
- pie Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) reģionālajiem remigrācijas koordinatoriem vietagimenei.lv/remigracija/ saņem personalizētu informācijas piedāvājumu par pašvaldību pakalpojumiem, īpaši par ģimenēm ar bērniem, dzīves vietu, uzņēmējdarbības iespējām un darba iespējām.
- Latvijas valsts un pašvaldību pakalpojumu portāla www.latvija.lv sadaļā "Atgriešanās Latvijā" saņem informāciju un norādes par nozīmīgiem jautājumiem, ko svarīgi zināt pirms atgriešanās Latvijā. Tāpat portālā vari uzzināt, kādi e-pakalpojumi ir pieejami.

Iepazīsties ar informāciju par pašreizējo Latvijas darba tirgus situāciju un darba iespējām.

- Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA) www.nva.gov.lv
- NVA CV un vakanču portāls cvvp.nva.gov.lv
- EURES – Eiropas darba mobilitātes portāls www.eures.europa.eu
- Darba piedāvājumi uzņēmumu mājas lapās un sociālajos tīklos.

Noskaidro, vai, atgriežoties Latvijā, Tev būs pieejama dzīvesvieta.

- Interesējies savā pašvaldībā Latvijā par piemērotas dzīvesvietas pieejamību.
- Interesējies finanšu institūcijā ALTUM www.altum.lv par iespēju mājokļa iegādei ar valsts atbalstu

Saņem visus dokumentus un izziņas, kas liecina par nodarbinātību un saņemtajiem sociālās apdrošināšanas pakalpojumiem ārvalstī:

- No darba devēja vai nodokļu administrācijas saņem dokumentus, kas apliecina valstī nostrādāto periodu un samaksātos nodokļus.
- Par iespējām atgūt pārmaksātos nodokļus interesējies ārvalsts nodokļu institūcijā.
- Pirms izbraukšanas ārvalsts sociālās aizsardzības vai nodarbinātības dienestā vēlams saņemt U1 dokumentu, kas apliecina Tavu sociālās apdrošināšanas periodu šajā valstī.
- Ja ārvalstī Tev ir piešķirts bezdarbnieka pabalsts un, atgriežoties un meklējot darbu Latvijā, vēlies turpināt saņemt ārvalsts pabalstu, tad no ārvalsts sociālās aizsardzības vai nodarbinātības dienesta pieprasi U2 dokumentu bezdarbnieka pabalsta eksportam.

Svarīgi! Ja pēc nodarbinātības perioda beigām vēlies pretendēt uz bezdarbnieka pabalstu, tad pabalsts ir jāpieprasa valstī, kurā pēdējo reizi biji nodarbināts.

Atceries! Strādājot ES valstīs, sociālās iemaksas pensijai uzkrājas katrā no valstīm, kurā esi strādājis un, sasniedzot attiecīgās valsts pensionēšanās vecumu, Tev ir tiesības uz pensiju vai vienreizēju izmaksu no katras nodarbinātības valsts. Kā arī zini, ka personas kopējas darba stāžs summējas no darba periodiem visās ES valstīs, kurās persona ir strādājusi.

Ārvalsts nacionālajā veselības sistēmas administrācijā saņem Eiropas veselības apdrošināšanas karti (EVAK), kas dod tiesības saņemt valsts garantēto neatliekamo un nepieciešamo medicīnisko palīdzību. EVAK var būt noderīga laikā, kamēr Latvijā nebūs uzsāktas darba attiecības, jo šajā periodā Tu joprojām paliec sociāli apdrošināts valstī, kur pēdējo reizi strādāji. Ja ārvalstī esi bezdarbnieks un, dodoties darba meklējumos uz Latviju, esi saņēmis U2 dokumentu par bezdarbnieka pabalsta eksportu, tad ārvalsts nacionālajā veselības sistēmas administrācijā Tev būtu vērts pieprasīt arī S1 veidlapu. Tas ļaus saņemt garantētos visa veida veselības aprūpes pakalpojumus Latvijā, un izmaksas par šiem pakalpojumiem tiks segtas no ārvalsts budžeta līdzekļiem.

Ja ģimenē aug bērni,

- pirms aizbraukšanas parūpējies par to, lai būtu sagatavoti visi nepieciešamie dokumenti, kas apliecina bērnu iegūto izglītību, veselības aprūpi, kā arī saņemtās sociālās garantijas u.c.
- interesējies savā pašvaldībā Latvijā par vietu pašvaldības bērnudārzā vai skolā.

Ja ārvalstī esi ieguvis izglītību, Akadēmiskās informācijas centrā www.aic.lv noskaidro, vai tā tiek atzīta, ja vēlies turpināt izglīties Latvijā, vai, piemēram, plāno uzsākt darbu kādā no reglamentētajām profesijām. Informāciju par izglītības un profesiju iespējām Latvijā meklē Valsts izglītības attīstības aģentūrā www.viaa.gov.lv un Nacionālajā izglītības iespēju datubāzē www.niid.lv

Pēc nepieciešamības **sazinies ar iestādēm Latvijā,** kuras Tev būs jāapmeklē vai kuras var sniegt kādu atbalstu – EURES Latvija, Nodarbinātības valsts aģentūra, VARAM reģionālie remigrācijas koordinatori, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, Valsts ieņēmumu dienests, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde, Nacionālais veselības dienests, vietējā pašvaldība, skolas u.c. Kā arī noskaidro par ārvalstīs izsniegtu dokumentu noformēšanu (ar/bez tulkojuma, legalizētu vai apliecinātu ar Apostille) iesniegšanai attiecīgajā Latvijas kompetentajā iestādē.

Par došanos prom no ārvalsts atceries informēt visas tās iestādes, kurās biji reģistrējies vai norādījis savu personīgo informāciju, piemēram, iedzīvotāju reģistru, vietējo pašvaldību, nodarbinātības dienestu, banku, ceļu satiksmes direkciju, pastu, veselības pakalpojumu sniedzēju, komunālo pakalpojumu nodrošinātājus u.c. Tas palīdzēs izvairīties no iespējamiem pārpratumiem nākotnē.

Svarīgi! Saglabāt visus ar nodarbinātību saistītos dokumentus – darba līgumus, algas izmaksas apliecinājošos dokumentus, izsniegtās izziņas, kartes u.tml., jo tie var būt noderīgi darba stāža, pabalstu saņemšanas, nodokļu nomaksas un citu saistīto lietu noskaidrošanai, ja radīsies tāda nepieciešamība.

NODERĪGAS INTERNETA VIETNES

www.nva.gov.lv
Nodarbinātības valsts aģentūra

www.nva.gov.lv/eures
EURES Latvija

www.vsaa.lv
Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra

www.vid.gov.lv
Valsts ieņēmumu dienests

www.pmlp.gov.lv
Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde

www.vmnvd.gov.lv
Nacionālais veselības dienests

www.latvija.lv
Latvijas valsts un pašvaldību pakalpojumu portāls

raim.gov.lv
Reģionālās attīstības indikatoru modulis

www.izm.gov.lv
Izglītības un zinātnes ministrija

www.niid.lv
Nacionālā izglītības iespēju datubāze

www.aic.lv
Akadēmiskās informācijas centrs

www.valoda.lv
Latviešu valodas aģentūra

www.mfa.gov.lv/tautiesiem-arzemes
Ārlietu ministrijas ceļvedis tautiešiem ārzemēs

www.liaa.gov.lv
Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra

www.ur.gov.lv
Uzņēmumu reģistrs

ec.as.org
Eiropas pilsoņu tiesību padomdevēja bezmaksas pakalpojumi (Your Europe Advice)

ec.europa.eu/solvit
SOLVIT palīdzības dienests



**EURES –
PAR DROŠU
DARBU EIROPĀ**

eures@nva.gov.lv | www.eures.europa.eu
www.nva.gov.lv/eures | www.europeanjobdays.eu

Izdots 2018. gadā